

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Havforskningsinstituttet
Postboks 1870 Nordnes
Nordnesgaten 50
5817 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

22. desember 2023

Havforskningsinstituttet (HI) - tildelingsbrev 2024

1. Innledning	1
2. Overordnede forventninger og prioriteringer.....	2
3. Mål, indikatorer og rapportering	2
4. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2024	5
5. Andre forutsetninger og krav	8
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2024	10
Vedlegg 1: Styringskalender og spesifikasjon av rapporteringskrav.....	13
Vedlegg 2: Fullmakter 2023	19

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 12 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024) for Nærings- og fiskeridepartementet, og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Havforskningsinstituttet i 2024.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, indikatorer og prioriteringer for Havforskningsinstituttet i 2024. Brevet spesifiserer også konkrete oppgaver og bestillinger for 2024, men gir ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Virksomhetens ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruksen for Havforskningsinstituttet, fastsatt xx. desember 2023.

Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjetttrammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til dem som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. OVERORDNEDE FORVENTNINGER OG PRIORITERINGER

Nærings- og fiskeridepartementets overordnede mål er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Dette innebærer økt verdiskaping med mindre samlet miljøbelastning, i tråd med FNs bærekraftsmål og innenfor økosystemets tålegrenser. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil vi bidra til grønn omstilling i næringslivet for å nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030. Vi vil øke investeringene på fastlandet, skape flere lønnsomme og innovative jobber over hele landet og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030.

I fiskeri- og havpolitikken vil vi sikre nasjonal råderett over fiskeressursene, og forvalte dem til det beste for dagens og framtidige generasjoner. Norge skal være den ledende havbruksnasjonen og utvikle nye næringer, satse på grønn skipsfart, sikkerhet, miljøvennlig utvikling av havner og farleder.

Hovedprioriteringene for Havforskningsinstituttet for 2024 er:

- Styrke kunnskapsgrunnlaget for sameksistens mellom havnæringene
- Øke kunnskapen om samlet påvirkning på sjømaten og økosystemene
- Øke kunnskapen om velferd hos oppdrettsfisk
- Effektivisering av datainnsamling og analyse

Prioriteringene omtales nærmere under pkt. 4.

3. MÅL, STYRINGSPARAMETER OG RAPPORTERING

3.1 Mål

Formål og hovedoppgaver følger av hovedinstruks for Havforskningsinstituttet.

Formål

Havforskningsinstituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen nasjonalt og internasjonalt.

Hovedmål

Havforskningsinstituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen nasjonalt og internasjonalt for høsting, akvakultur, sjømat og forvaltning av marine økosystem.

Delmål

Delmål 1 – Havforskningsinstituttet skal levere råd og kunnskapsgrunnlag basert på beste tilgjengelige data og forskning.

Delmål 2 – Havforskningsinstituttet skal levere internasjonalt ledende forskning.

Delmål 3 – Havforskningsinstituttet skal generere, samle, forvalte og gjøre tilgjengelig relevante data av høy kvalitet for forskning, forvaltning og næringsutøvere.

3.2 Styringsparameter

Styringsparameter beskriver direkte eller indirekte i hvilken grad virksomheten når sine mål. For det enkelte styringsparameter kan det settes et konkret ambisjonsnivå dvs. et resultatkrav. Resultatkravene skal forstås som en ambisjon knyttet til det enkelte styringsparameter, men er underordnet en helhetlig vurdering av hva som er riktig prioritering for å oppnå instituttets mål innenfor de ressursrammene som instituttet rår over. Vurderingene med utgangspunkt i styringsparameterne er en del av grunnlaget for styringsdialogen mellom departementet og Havforskningsinstituttet.

Delmål 1 – Levere råd og kunnskapsgrunnlag basert på beste tilgjengelige data og forskning

<i>Styringsparameter</i>	<i>Resultatkrav</i>
Brukertilfredshet.	De viktigste brukerne vurderer at instituttet holder en god vitenskapelig standard i sin rådgivning.
Antall råd fra ICES der Havforskningsinstituttet har bidratt med datagrunnlag som går inn i ICES' interne peer-review-vurdering	
Antall råd som er vurdert i Havforskningsinstituttets rådgivningskomité	
Råd og kunnskapsgrunnlag for kystnær forvaltning generelt og datafattige bestander spesielt – status for forvaltningsverktøyet/ bestandstabellen.	Gradvis forbedring av kunnskapsgrunnlaget i tråd med forvaltningsprinsippet i havressursloven
Antall bestander og oppdrettsarter Havforskningsinstituttet overvåker av hensyn til trygg og sunn sjømat i et helkjedeperspektiv	

Delmål 2 – Levere internasjonalt ledende forskning

<i>Styringsparameter</i>	<i>Resultatkrav</i>
Publikasjonspoeng	Opprettholde et nivå på 150 publikasjonspoeng
Publikasjoner	Gjennomsnittlig 1,25 publikasjon pr forsker
Sampublikasjoner	Opprettholde et nivå på 160 sampubliseringer
Siteringer	Årlig økning i antall siteringer

Publikasjoner i høyt vitenskapelig anerkjente tidsskrifter	Årlig økning
Andel søknader til Forskningsrådet som blir innvilget	
Andel søknader til EU som blir innvilget	

Delmål 3 – Generere, samle, forvalte og tilgjengeliggjøre relevante data av høy kvalitet for forskning, forvaltning og næringsutøvere

<i>Styringsparameter</i>	<i>Resultatkrav</i>
Antall datasett som er gjort tilgjengelig	
Antall datasett som er publisert med Digital Object Identifier	
Tid fra innsamling av dataene til de er gjort tilgjengelig for nedlasting	1 måned
Areal kartlagt for gyte- og oppvekstområder for fisk	
Areal kartlagt for forvaltningsrettede naturtyper og funksjonsområder for viktige arter	
Antall nedlastinger av datasett	
Antall siteringer av datasett	

Effektiv ressursbruk

<i>Styringsparameter</i>	<i>Resultatkrav</i>
Utnyttelse av vitenskapelig kapasitet	100 % av måltall

Havforskningsinstituttet skal utvikle metodikk for å få fram informasjon om effektiv ressursbruk, og fremme forslag om hvordan dette kan måles gjennom styringsparametere.

3.3 Rapportering

Årsrapporten

Årsrapporten skal følge malen i DFØs veiledningsnotat om årsrapporter, og bygge videre på opplegget for årsrapporten for 2023. Årsrapporten skal rapportere på styringsparameterne som er gjengitt overfor.

Rapporten skal i tillegg inneholde følgende informasjon:

- Oversikt over hvordan driftsbevilgningen på kap. 923, post 01 er fordelt på HIs fagområder, etter samme inndeling som tabell 2.2. i årsrapporten for 2022.

- Utnyttelsesgrad forskningsfartøy
- Kapasitetsutnyttelse forskningsstasjoner
- Median timeantall FoU-personell, fordelt på faglige kjerneområder.
- Ansatte fordelt på faglige kjerneområder, kjønn og alder.
- Andel FoU-stillinger med doktorgrad.

Rapporten skal beskrive hvordan instituttet håndterer vitenskapelig usikkerhet innen de faglige kjerneområdene og for ulike typer råd.

Havforskningsinstituttets arbeid med kompetanseutvikling skal omtales.

Det skal rapporteres om Havforskningsinstituttets oppfølging av ev. anbefalinger fra Riksrevisjonen i dokument til Stortinget (Dok 1 og Dok 3).

Annen rapportering

Havforskningsinstituttet skal bistå med faglig grunnlag for rapportering på FNs bærekraftsmål 14 i samarbeid med Fiskeridirektoratet.

Det vises for øvrig til generelle krav til rapporteringen i vedlegg 1.

4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2024

4.1 Prioriterte tiltak

Regjeringen har ambisjoner om vekst i oppdrett av laksefisk, utvikling og bruk av bruk av produksjonsmetoder som kan redusere miljøpåvirkningen fra akvakultur, etablering av havbruksanlegg til havs og utvikling av nye marine næringer som mineraler på havbunnen, tare, skjell, torskeoppdrett, CO2-lagring, m.m. Storskala etablering av vindkraftverk til havs vil kreve bruk av store arealer. Det er behov for økt kunnskap knyttet til effekter av næringsvirksomhet på miljø og andre næringer og hvordan virksomheten best kan lokaliseres. Det er også behov for kunnskap om effekten av bruk av ulike typer bevaringstiltak som verktøy i forvaltningen.

Klimaendringer og redusert naturmangfold skal integreres i instituttets forskning og rådgivning, både i metodegrunnlag og hvordan disse effektene samvirker med andre former for påvirkning.

Havforskningsinstituttet skal se hele sin aktivitet i sammenheng uavhengig av hvordan aktiviteten er finansiert. Eksternt finansiert aktivitet skal støtte opp om de faglige prioriteringene i instruks og tildelingsbrev.

Havbruk

Havforskningsinstituttet skal kontinuerlig utvikle kunnskapsgrunnlaget for havbruksforvaltningen og slik bidra til å tilrettelegge for økt verdiskaping fra akvakultur innenfor bærekraftige rammer. En prioritert oppgave er å arbeide for å øke kunnskapen om velferd hos oppdrettsfisk, både hvordan den kan måles og hvordan fiskens behov kan ivaretas. Dette inkluderer forskning på hvordan fremme erstatning, reduksjon og forbedring av dyreforsøk (3R). Havforskningsinstituttet skal i samarbeid med Veterinærinstituttet

videreutvikle velferdsindikatorer både for ordinær drift og ved innføring av nye produksjonsformer og teknologi.

Havforskningsinstituttet skal opprettholde og utvikle et høyt kunnskapsnivå om miljøforhold langs kysten og hvordan akvakultur og annen menneskelig aktivitet påvirker. Dette gjelder også påvirkning fra landbasert aktivitet på kystmiljøet. Havforskningsinstituttet skal prioritere å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til utslipp fra akvakultur. Havforskningsinstituttet skal utvikle risikorådgivningen for havbruk til å bli mer dekkende og hensynta samlet påvirkning.

Det skal prioriteres å svare på bestillinger fra Fiskeridirektoratet og Mattilsynet vedrørende havbruk, inkludert overvåking. Prioriteringene bør ses i lys av behov for kunnskap om påvirkning fra kommersielle arter, inkludert oppdrettstorsk.

Havforskningsinstituttet skal bidra til å videreutvikle trafikklyssystemet for produksjonsregulering av lakse- og ørretoppdrett, blant annet gjennom arbeidet med overvåking, forskning og rådgiving knyttet til dagens og eventuelle nye indikatorer.

Utvikling av mer differensierte produksjonsformer kan gi nye muligheter for å øke verdiskaping fra akvakultur innenfor bærekraftige rammer, samtidig som klimaendringene kan føre til økt behov for å tilpasse produksjonen. Havforskningsinstituttet skal følge opp dette med å framskaffe kunnskap om effekter på økosystemene og fiskevelferd og å belyse hvordan teknologi kan endre risikobildet. Instituttet skal bistå forvaltningen i arbeidet med havbruk til havs.

NOU 2023: 23 *Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping* ble levert høsten 2023. Det er besluttet å følge opp dette med en melding til Stortinget. Havforskningsinstituttet må påregne å bidra i arbeidet med å utarbeide en slik melding.

Fiskeri

Havforskningsinstituttet skal kontinuerlig utvikle kunnskapsgrunnlaget for fiskeriforvaltningen med sikte på gode høstingsregler, mer presise bestandsberegninger og en økosystembasert tilnærming til ressursforvaltningen. En prioritert oppgave er også å bidra med kunnskap og råd for å sikre gyteområder til regulerte arter og fiskefelt mot negativ påvirkning fra annen næringsvirksomhet.

Instituttet skal prioritere å øke kunnskapen om datafattige kystressurser. I det ligger bl.a. å styrke kunnskapen om fiskepress både fra yrkesfiske, turistfiske, fritidsfiske og kunnskapen om andre påvirkningsfaktorer. I 2024 er det særlig viktig å utvikle kunnskapen om kveitebestanden med mål om å gi råd om totalkvote for kveite og vurdere behov for særlig beskyttelse av lokale bestandskomponenter. Instituttet skal utforske og teste metoder for effektmålinger av ulike typer av vern, blant annet av kysttorsk. Det innebærer overvåking for å følge med på biologiske endringer og den samlede effekten av menneskelig aktivitet i tilknytning til verneområder.

Havforskningsinstituttet skal samarbeide tett med Fiskeridirektoratet i spørsmål om økosystembasert forvaltning og eventuelle revisjon av arealbaserte tiltak.

Utvikling av metodikk og bruk av ny teknologi til datainnsamling i tråd med instituttets armadastrategi er en annen hovedprioritering. Overvåkingen skal videreføres om lag på dagens nivå.

Instituttets skal prioritere å gi Nærings- og fiskeridepartementet faglig bistand i det løpende internasjonale fiskeriforvaltningssamarbeidet og i møter og forhandlinger om fiskeriavtaler.

Pålitelige data om ressursuttaket i fiskeriene er avgjørende både for bestandsrådgivningen og ressurskontrollen. De nye rapporteringskravene for den minste fiskeflåten vil gi viktig informasjon om fiskeriaktivitet blant annet i gytefelt. Havforskningsinstituttet skal bidra til utvikling av teknologiske løsninger som kan bidra til forbedret dokumentasjon på ressursuttaket i dialog med Fiskeridirektoratets Fangst-ID-program.

Økosystemer

Økosystemene langs kysten påvirkes av klimaendringer og annen menneskelig aktivitet gjennom blant annet økte temperaturer og avrenning. Økosystemene er helt sentrale for høsting av fisk og akvakultur, dvs. produksjonen av trygg og sunn sjømat, fôr og ingredienser. Havforskningsinstituttet skal prioritere arbeidet med å forbedre regional og lokal rådgivning. Dette inkluderer vurderinger av samlet påvirkning på økosystemene, blant annet gjennom Coastrisk-metodikken.

Planene om storskala etablering av vindkraftverk til havs vil kreve bruk av store arealer. Det er derfor nødvendig å kartlegge økosystemene i disse områdene og etablere kunnskap om hvilke effekter havvind har på fiskeriressurser og på økosystemet som helhet.

Sjømat

Havforskningsinstituttet skal bidra til kunnskapsgrunnlaget for å ivareta og fremme betydningen av bærekraftige akvatiske matsystem for matsikkerhet og ernæring. Dette inkluderer kunnskap til grunn for sunne hav, trygt og bærekraftig fôr, sunn og trygg sjømat og sjømatens betydning for ernæring og helse. Instituttet skal også bidra til kunnskap om nye marine arter som kan brukes til mat og fôr.

Instituttets kompetanse er viktig for å sikre bærekraftige akvatiske matsystem. I tillegg til bærekraftig høsting og produksjon omfatter det blant annet kunnskapsbasert fôrregelverk, fastsetting av grenseverdier av fremmedstoffer og næringsstoffer i fôr og sjømat samt nytte/risikovurderinger. Kunnskap og dokumentasjon om dette sjømatens innhold av essensielle næringsstoffer og toksiske stoffer er viktig for å vurdere sjømatens plass i kostholdet og i internasjonalt rammeverk for matsystemene f.eks. under FN-systemet og i EU. Havforskningsinstituttet skal opprettholde et høyt kunnskapsnivå både når det gjelder innhold av næringsstoff og fremmedstoff og samlet effekt av disse. Instituttet skal ivareta forpliktelser opp mot nytt EU-regelverk på trygt fôr og trygg mat og i rollen som nasjonalt referanselaboratorium for parametere knyttet til sjømat. Havforskningsinstituttet skal ha tett dialog med Mattilsynet om hvilke arter, stoffer og områder som skal prioriteres i instituttets overvåkingsarbeid og om innretningen av arbeidet.

Instituttet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra i arbeidet med kartlegging av årsaker til høye miljøgiftnivå. Blant annet skal arbeidet med kartlegging av forurensning av hav og havbunn sees i sammenheng med arbeidet med trygg og sunn sjømat. I tilfeller der fiskefelt blir stengt bør også nivå av miljøgifter i randsonen rundt undersøkes for å kartlegge omfanget.

Instituttet skal bidra faglig og med sekretariatsfunksjon i det globale handlingsnettverket under FNs ernæringstiår. Arbeidet med FNs havforskningstiår ses i sammenheng med FNs ernæringstiår.

Organisasjonsutvikling, effektiv og sikker drift

Havforskningsinstituttet skal følge opp arbeidet med samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet.

Økt oppmerksomhet om havforskning har medført at flere universiteter, institutter og andre forskningsinstitusjoner har uttrykt behov for tilgang til å bruke forskningsfartøyer. Havforskningsinstituttet skal tilby 20 dagers tokttid per år samlet for andre potensielle brukere i toktplanleggingen. For å sikre forutsigbarhet og full kostnadsdekning må det inngås forpliktende avtaler med aktører som ønsker tokttid.

4.2 Bestilling

Havforskningsinstituttet skal ivareta de vitenskapelige behovene i pilotprosjekt om levendelagring av makrellstørje, koordinert av Fiskeridirektoratet, og rapportere på år 2 av prosjektet til ICCAT innen 1. oktober 2024.

5. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

5.1 Avtaler og oppdrag der instituttet mottar inntekter fra andre aktører

Avtaler og oppdrag hvor Havforskningsinstituttet mottar inntekter fra andre aktører skal være utformet slik at det sikres god risikobalanse mellom partene. Avtalene skal gi full kostnadsdekning, og det må sikres inndekning for utgifter man ikke kan unngå påløper hvis utføringen av det avtalefestede oppdraget blir hindret.

5.2 Sikkerhet og beredskap

Nærings- og fiskeridepartementets mål er blant annet å bidra til at næringslivet gjøres i stand til å levere de varer og tjenester samfunnet etterspør også i kriser. Havforskningsinstituttet skal innenfor sitt samfunnsoppdrag understøtte denne målsettingen, og arbeide systematisk med å forebygge uønskede hendelser som kan hindre måloppnåelse.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa er svært alvorlig. I den forbindelse bes Havforskningsinstituttet om å utvise økt årvåkenhet mot digitale angrep og andre mistenkelige eller uønskede hendelser, samt å ha lav terskel for å varsle departementet om hendelser. Instituttet bes iverksette hensiktsmessige tiltak og gjennomgå egne beredskapsplaner for å øke egen motstandsevne. Det bør videre gjøres vurderinger av om

instituttet er tilstrekkelig forberedt ift. eget ansvarsområde i hele krisespekteret fra fred til kriser og krig, og ev vurdere om det bør iverksettes tiltak for å være tilstrekkelig forberedt.

Havforskningsinstituttet skal ha god styring og kontroll med informasjonssikkerheten. Sikkerhet skal ivaretas og dokumenteres i samsvar med nasjonal strategi for digital sikkerhet og tilhørende tiltaksplan. Arbeidet med digital sikkerhet skal forebygge IKT-sikkerhetshendelser som kan forårsake alvorlig skade i egen virksomhet eller hos andre. Instituttet har ansvar for å håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere.

Det forventes at Havforskningsinstituttets sikkerhets- og beredskapsarbeid er risikobasert, og at virksomheten regelmessig gjennomfører og tar lærdom av øvelser. Styringsdokumenter og planverk skal oppdateres med utgangspunkt i evaluering av hendelser og øvelser. Instituttet skal i årsrapporten redegjøre overordnet for resultatene fra arbeidet med sikkerhet og beredskap.

5.3 Grønn omstilling og bærekraft

Statlige virksomheter er viktige bidragsyttere i innsatsen for å nå regjeringens mål med grønn omstilling og bærekraft.

Det forventes at Havforskningsinstituttet:

- identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i instituttets strategier.
- setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp, på kort og lang sikt, i tråd med Parisavtalen og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig.
- rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klimarisiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.
- identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til natur og integrerer dette i instituttets strategier.
- setter mål og iverksetter tiltak for å redusere egen negativ påvirkning og øke positiv påvirkning på naturmangfold og økosystemer, og rapporterer om måloppnåelse.
- benytter anerkjente standarder for rapportering av naturrisiko og påvirkning på naturmangfold og økosystemer.

Havforskningsinstituttet skal gjennom innkjøpspolitikken bidra til å fremme innovative anskaffelser og innkjøp som gir lavere miljømessig påvirkning. Anskaffelsene skal også ivareta seriøsitetsskrav som gjelder for statlige virksomheter. Havforskningsinstituttet har som en statlig virksomhet et særskilt ansvar for å fremme seriøsitet i forbindelse med egne anskaffelser, på en måte som bidrar til å forebygge sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Instituttet skal rapportere gjennom etablerte rutiner hvordan hensyn til miljø, bærekraft og grønn omstilling ivaretas gjennom disse tiltakene i 2024.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2024

6.1 Budsjettvedtak og belastningsfullmakt

For Havforskningsinstituttet er det fattet budsjettvedtak på kap. 923, 926, 3923 og 3926. Instituttet gis i tillegg belastningsfullmakter på 5,335 mill. kroner på kap. 900, post 75 og 20,856 mill. kroner på kap. 928, post 21.

Utgifter:

(i 1000 kroner)

Kap. 900	Nærings- og fiskeridepartementet	
Post 75	Tilskudd til særskilte formål	5 335
Sum kap. 900		5 335

Kap. 923	Havforskningsinstituttet	Beløp
Post 01	Driftsutgifter	632 650
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	457 492
Post 22	Fiskeriforskning og –overvåking, <i>kan overføres</i>	230 200
Post 45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 763
Sum kap. 923		1 341 105

Kap. 926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	Beløp
Post 01	Driftsutgifter	210 750
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	203 683
Sum kap. 926		414 433

Kap. 928	Annen marin forskning og utvikling	Beløp
Post 21	Spesielle driftsutgifter	20 856
Sum kap. 928		20 856

Inntekter:

(i 1000 kroner)

Kap. 3923	Havforskningsinstituttet	Beløp
Post 01	Oppdragsinntekter	455 330
Sum kap. 3923		455 330

Kap. 3926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy	Beløp
Post 01	Oppdragsinntekter	199 414
Sum kap. 3926		194 414

Bevilgningen på kap. 923, post 01 er 45,7 mill. kroner høyere enn saldert budsjett 2023. Bevilgningen er økt med 20 mill. kroner pga. tilbakeføring av engangskutt i 2023 knyttet til reetablering av Lofoten Vesterålen havobservatorium. Det er omdisponert 6 mill. kroner fra posten til å dekke økte kostnader til drift av forskningsfartøy. I tillegg er bevilgningen økt for å kompensere for anslått lønns- og prisvekst. Havforskningsinstituttet skal i 2024 dekke inn 8,5 mill. kroner av overført merutgift på kap. 923, post 21 ved innsparing på kap. 923, post 01.

Bevilgningen på kap. 923, post 22 motsvares av inntekter fra fiskeriforskningsavgiften. I disponeringen av bevilgningen skal Havforskningsinstituttet holde av en reserve på minimum 10 mill. kroner for å ta høyde for variasjon i avgiftsinntektene.

Bevilgningen på kap. 923, post 45 skal brukes til reetablering av Lofoten Vesterålen havobservatorium.

Bevilgningen på kap. 926, post 01 økes med 6 mill. kroner på grunn av økte kostnader til fartøydriфт. I tillegg er bevilgningen økt for å kompensere for anslått lønns- og prisvekst.

Havforskningsinstituttet gis en belastningsfullmakt på kap. 900, post 75 på 5,335 mill. kroner, som skal dekke husleiekostnader for bygningsmasse som disponeres av Akvariet i Bergen, men som inngår i husleieavtalen mellom Havforskningsinstituttet og Statsbygg.

Havforskningsinstituttet gis en belastningsfullmakt på kap. 928, post 21 på 20,856 mill. kroner. Av dette skal 18,5 mill. kroner gå til Mareano-programmet og 2,356 mill. kroner gå til instituttets oppfølging av det norske blå skog-nettverket.

Havforskningsinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2024 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet, jf. punkt 6.2 under.

6.2 Budsjettfullmakter

Merinntektsfullmakter

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 923, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3923, post 01 og å overskride bevilgningen under kap. 926, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3926, post 01.

Merinntekter som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelse som utgiftsføres på kap. 1633, post 01. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende år. Se Finansdepartementets rundskriv R-110 for mer informasjon.

Fullmakt til å overskride

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningene under kap. 923, post 21 og kap. 926, post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3923, post 01 og kap. 3926, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2025 under nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

Fullmakt til å inngå avtaler om skadesløsholdelse

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til, i de tilfeller det anses operasjonelt nødvendig, å inngå avtaler som innebærer at en part selv er ansvarlig for egen eiendom og personale i skadetilfeller hvor det etter alminnelig erstatningsrett vil være en annen part som er ansvarlig, med unntak for tilfeller der skaden er forvoldt ved grov uaktsomhet eller fortsett (knock for knock-prinsippet).

6.3 Finansielt rammeverk

Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Havforskningsinstituttet skal føre periodisert virksomhetsregnskap og følge statens regnskapsstandarder (SRS), jf. nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-114 av 15.12.2022.

6.4 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 923, 926, 3923 og 3926 og belastningsfullmakter på 5,3 mill. kroner på kap. 900, post 75 og 20,856 mill. kroner på kap. 928, post 21 stilt til disposisjon for Havforskningsinstituttet.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Leif Kjetil Tviberg
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen
Fiskeridirektoratet
Mattilsynet

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDER OG SPESIFIKASJON AV RAPPORTERINGSKRAV

Måned	Dato	Aktivitet
Januar	jf. eget brev fra NFD med frister	Avslutning statsregnskap 2023
Februar	jf. eget brev fra NFD med frister	Avslutning statsregnskap 2023
Februar		Kontraktssamtale med virksomhetsleder
Mars	1. mars 15. mars 15. mars	Ev. Innspill til revidert budsjett 2024 Årsrapport 2022, jf. krav i R-115 Budsjettforslag 2025
April	1. april	Status for arbeidet med å følge opp Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av virksomhetsstyring og etatsstyring.
Mai	. mai	Etatsstyringsmøte vår
Juni		
Juli		
August		
September	20. sept. 20. sept.	Risikovurdering Status økonomi per 31. august, inklusive eventuelle innspill til endringsproposisjon høstsesjonen 2024
Oktober	Okt. - nov.	Dialog om tildelingsbrev for 2025
November	1. nov.	Innspill til store satsinger 2026
	7. nov.	Etatsstyringsmøte høst
Desember	31. des.	Tildelingsbrev for 2025

Årsrapportering og regnskap for 2023

Avslutning av statsregnskapet for 2023

Frister og krav til leveranser ved avslutning av statsregnskapet for 2023 er meddelt i eget brev fra NFD med henvisning til særskilt rundskriv fra Finansdepartementet.

Årsrapport for 2023

Årsrapporten med årsregnskap for 2023 skal følge felles mal for statlige årsrapporter og anbefalingene fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) til innhold og utforming. Se <https://dfo.no/fagomrader/arsrapport>. Særskilte rapporteringskrav som kommer i tillegg til malen framgår av pkt. 3.

Vi ber om at oppsettet for rapportering om kjønn og mangfold benyttes i virksomhetens rapportering om likestilling for 2023, se tabellen nedenfor.

Virksomhetene skal rapportere om konsulentbruk i 2023 og utviklingen av konsulentbruk i perioden 2020-2023. Rapporteringen kan omfatte utgiftene som går til kjøp av konsulent tjenester, estimert antall årsverk utført av konsulent tjenester og andelene disse størrelsene utgjør av henholdsvis utført arbeid og lønnskostnader. Rapporteringen bør også skille mellom utgifter som går til kjøp av konsulent tjenester for organisasjonsutvikling og kommunikasjonsrådgivning, dersom dette er mulig.

Årsrapporten skal også inkludere informasjon om antall lærlinger, om det er vurdert å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, sammen med hvilket opplæringskontor virksomheten er knyttet til. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene om bruk av lærlinger som ble kommunisert i tildelingsbrevet, må redegjøre for årsakene til dette og hva som er gjort for å oppfylle kravene.

Årsrapporten med årsregnskap for 2023 oversendes departementet innen 15. mars med kopi til Riksrevisjonen.

Særskilt om rapportering av tilstandsrapport, likestilling

Etter likestillingsloven § 1 a, diskrimineringsloven § 3 a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 3 er alle statlige arbeidsgivere pålagt å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering (aktivitets- og redegjøringsplikten). Målet er at alle skal ha like muligheter uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne, etnisk bakgrunn og religion.

Nærings- og fiskeridepartementet skal i Prop. 1 S gjøre rede for tilstanden. Aktivitetsplikten innebærer at statlige virksomheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. I tillegg skal virksomhetene redegjøre i årsrapportene for iverksatte og planlagt tiltak.

Nærings- og fiskeridepartementet viser for øvrig til stortingsvedtak av 17. juni 2019 som innebærer en styrking av aktivitets- og redegjøringsplikten.

Tabell – mal for rapportering av tilstandsrapport, likestilling

	Kjønnsbalanse i antall og prosent				
	År	Menn i pst.	Kvinner i pst.	Antall totalt	Kvinnens lønn av menns
Totalt i virksomheten	t-1				
	t-2				
Toppledelse (eks. direktør, ass. dir.)	t-1				
	t-2				
Mellomledelse (eks. avdelingsdirektør)	t-1				
	t-2				
(eks. seniorrådgiver)	t-1				
	t-2				

Budsjettinnspill og rapportering for 2024

Budsjettjusteringer – innspill til tilleggsbevilgninger i vår- og høstsesjonen

Frist: 1. mars 2024

Frister:

- 1. mars 2024 for endring våren 2024
- 20. september 2024 for endringer høsten 2024

Medio mai og i slutten av november legger regjeringen fram proposisjoner om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for inneværende år.

Det skal i hovedsak bare fremmes forslag om tillegg som er begrunnet i uforutsette forhold.

Innspillet skal inneha:

- En kort beskrivelse av hva forslaget gjelder og begrunnelse. Det må fremgå om forslaget gjelder parallell-, anslags- eller valutajustering, omdisponering eller utgifts-/inntekts-endring, eller endringer i risikobilde.
- Beløp per kap./post som forslaget vedrører. Forslagene skal baseres på kontantprinsippet i § 3 i Stortingets bevilgningsreglement som sier at utgifter og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt. Forslag til ev. utgiftsøkning eller inntektsreduksjon skal normalt følges av forslag til tilsvarende inndekning.
- en beskrivelse for hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftene, og eventuell konsekvens av ikke å øke bevilgningen.

Status for økonomien og eventuelle innspill til bevilgningsendringer i høstsesjonen 2024

Frist: 20. september 2024

Departementet ber instituttet legge fram en statusrapport om budsjettsituasjonen per 31. august 2024. Rapporten skal gi status både for virksomhetsregnskapet og statsregnskapet.

I rapporten for statsregnskapet skal det for hver kap./post gå fram:

- Disponibelt beløp (saldert budsjett, endringer i bevilgning gjennom året, refusjoner/merinntekter).
- Regnskapsført i statsregnskapet per 31. august 2024.
- Prognose for hele budsjettåret 2024.
- Kommentarer til eventuelle vesentlige avvik mellom disponibelt og regnskapsført beløp.
- Kommentarer til eventuelle avvik mellom disponibelt beløp og prognose for hele budsjettåret 2024

Eventuelle innspill til bevilgningsendringer som bør fremmes i høstsesjonen, jf. punkt 2.1, sendes sammen med rapporten.

Risikovurdering

Frist: 20. september 2024.

Risikorapporten skal følge malen som lagt til grunn for risikovurderingen for 2023.

Budsjettforslag og rapportering for 2024

Ordinært budsjettforslag for 2025 – rammeinnspill

Frist: 15. mars 2023

Budsjettforslaget skal vise hvordan virksomheten vil prioritere sine ressurser det kommende året, gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år. Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon om virksomhetens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S. Proposisjonen skal, i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post, tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål og strategier innenfor gjeldende budsjettramme. Videre skal forslaget inneholde :

- En vurdering av risikoer/ev. endringer i rammebetingelsene som kan få betydning for budsjettet i 2025. Det kan eventuelt vises til tidligere innsendte risikovurderinger og eventuelle endringer i risikobildet i forhold til forrige risikorapportering.
- En omtale av hovedprioriteringer for 2025. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som virksomheten vil prioritere i 2025.
- En omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
- En oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2023 (regnskapstall), 2024 (gjeldende budsjett) og 2025 (forslag gitt dagens ramme).
- I tillegg skal virksomheten spesifisere driftsutgiftene (01-posten) på underpost 01.1 Lønn, pensjon og godtgjørelser og 01.2 Varer og tjenester.

Gjeldende budsjettramme for Havforskningsinstituttets driftsbudsjett skal forstås som summen av kap. 923, post 01 og kap. 926, post 01. Havforskningsinstituttet skal gjøre en vurdering av hva som er riktig fordeling av budsjettrammen mellom de to budsjettkapitlene.

Særskilt om investeringer

Departementet ber instituttet i budsjettforslaget redegjøre for investeringer som planlegges gjennomført innenfor gjeldende budsjett, med inndekning over flere år. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av tiltakets nytte, opplysninger om samlet investeringsbehov og fordeling av utgifter over år. Dette kan for eksempel gjelde mindre byggeprosjekter uten husleiekompensasjon eller IKT-investeringer. Departementet minner om at IKT-investeringer skal være i henhold til det til enhver tid gjeldende digitaliseringsrundskrivet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Budsjettinnspill til store satsinger for 2026

Frist: 1. november 2024

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse om 2026-budsjettet, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. I Finansdepartementets føringer for satsingsforslag framgår det at forslagene som hovedregel skal begrenses til følgende kategorier:

- høyt prioriterte tiltak i Hurdalsplattformen som krever økte bevilgninger for å kunne innfris
- forslag med sterke bindinger (for eksempel demografiutgifter i kommuner helseforetak)
- effektiviseringstiltak

Det vises til nærmere omtale for utforming av satsingsforslag i FINs rundskriv R-9/202 som er publisert [her](#).

Oppsummering

Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2-5 linjer og maks 1/2 side som inneholder informasjon om:

- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2026 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
- Kapittel og post på NFDs område
- Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs felleskap./post)
- Andre kapitler og poster som ev. blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

- Hva er problemet inkl. ev. risiko, utvikling framover dersom det ikke blir gitt tilleggsmidler og hva slags merverdi som vil oppnås gjennom forslaget?
- Hvilke alternative tiltak er vurdert?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

[DFØ har utarbeidet en veileder](#) om hvordan disse spørsmålene kan besvares.

For forslag som ventes å ha vesentlige nytte- eller kostnadsvirkninger, skal det også utarbeides en samfunnsøkonomisk analyse.

Det skal utarbeides en [overordnet gevinstrealiseringsplan](#) der det er relevant for forslaget. Formålet med gevinstrealiseringsplanen er å gi departementet og regjeringen et bedre grunnlag for systematisk utredning og rapportering om gevinster fra arbeid med tiltak som kan gi bedre ressursbruk og økt handlingsrom. Gevinstrealiseringsplanen skal derfor inneholde en oversikt over nettogevinster for offentlig sektor med budsjetteffekt, en kortfattet

redegjørelse for andre gevinster og viktige forutsetninger for gevinstrealisering av det enkelte satsingsforslag. Planen kan bygge videre på svarene på spørsmål 4 og 6.

Ved behov skal tilleggsopplysningene også omfatte gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, inkl. kontakt med berørte parter.

VEDLEGG 2: FULLMAKTER 2024

Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i Finansdepartementets (FIN) rundskriv R-110, sist oppdatert 10.11.2022. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av FIN (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

NFD delegerer med dette følgende fullmakter til Havforskningsinstituttet for 2024, med de utdypende vilkår som er fastsatt i FINs rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.6:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 13. januar 2017.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten mot tilsvarende innsparing i de neste tre budsjettårene.

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskrivet. Det bes om rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.

Administrative fullmakter

- Fullmakt til å yte erstatning for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Erstatningen må gis i samsvar med retningslinjene i Statens Personelhåndbok, punkt 10.22.
- Nærings- og fiskeridepartementet delegerer fullmakten til å avgjøre dekning av flytteutgifter til/fra utlandet i henhold til Statens personelhåndbok punkt 10.6.4.